

Nr 111.

Av herr **Bengtsson m. fl.**, *angående dels en allmän reglering av den till hushållningssällskapen knutna konsulentverksamheten, dels ock anslag till provisorisk lönekomensation till jordbrukskonsulenter och mejerikonsulenter.*

Såsom bidrag till avlönande av jordbrukskonsulenter har riksdagen från och med 1908 årligen beviljat anslag. Nu gällande bestämmelser rörande detta anslags användning äro meddelade i kungörelsen av den 19 augusti 1921 (nr 515) med däri genom kungörelserna nr 443/1928 och nr 123/1930 gjorda ändringar.

Statsbidrag till avlönande av jordbrukskonsulent utgår nu med 4,200 kronor till grundlön, vartill kommer tre ålderstillägg om 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 års tjänstgöring. Vid utmätandet av ovan angivna löneförmåner, som avsågos som minimilöner, togs hänsyn till, att konsulenterna kunde beräknas få en del överskott på sina reseersättningar.

Genom Kungl. Maj:ts beslut av den 6 juli 1934 anbefalldes kungl. lantbruksstyrelsen att avgiva förslag till de bestämmelser ifråga om rese- och traktamentsersättning åt befattningshavare hos hushållningssällskap, som åtnjuta statsbidrag, vilka bestämmelser av Kungl. Maj:t borde meddelas i anledning av riksdagens beslut att som villkor för bland annat hushållningssällskapens åtnjutande av statsbidrag från och med 1935 föreskriva särskilda bestämmelser härutinnan (riksdagens skrivelse nr 507, punkt 4). Det av lantbruksstyrelsen utarbetade förslaget till besparingsreglemente (lantbruksstyrelsens underdåniga skrivelse av den 5 september 1934) grundade sig på skälig avvägning i förhållande till andra av Kungl. Maj:t utfärdade besparingsreglementen. Kungl. Maj:t frångick emellertid lantbruksstyrelsens förslag och skärpte ytterligare besparingsreglementet på vissa punkter, särskilt beträffande natttraktamentet, som nedsattes från av lantbruksstyrelsen föreslagna 5 kronor till 3 kronor per natt. Genom det sålunda nu för jordbrukskonsulenterna gällande besparingsreglementet vid tjänsteförrättningar inom eget tjänstgöringsområde (kungörelsen av den 14 december 1934, nr 603) ha jordbrukskonsulenterna frantagits en rätt till inkomster, som tidigare tillerkänts dem, utan att komensation i någon form lämnats från statsmakternas sida.

Redan i sin förut nämnda underdåniga skrivelse av den 5 september 1934 uttalade lantbruksstyrelsen, att införandet av besparingsreglementet kan bli synnerligen betungande för befattningshavarna och att en omprövning och eventuell revision av utav Kungl. Maj:t fastställda minimilöner till sällskapens befattningshavare borde ske.

Med anledning av remiss har lantbruksstyrelsen avgivit utlåtande över en av föreningen Sveriges jordbrukskonsulenter gjord underdånig framställning av den 15 december 1934, avseende, bland annat, en sådan reglering av jordbrukskonsulenternas löner, att jordbrukskonsulents löneförmåner skulle bli jämförbara med de löneförmåner (kontant slutlön plus naturaförmåner), som för närvarande utgå till föreståndare för lantmannaskola med längre kurs, med vilka jordbrukskonsulenterna närmast borde jämföras på grund av den krävande tjänstgöringen. Lantbruksstyrelsen har ävenledes uttalat sig beträffande liknande framställningar från Svenska husdjurskonsulentföreningen och Svenska mejerikonsulentföreningen.

Lantbruksstyrelsens utlåtande utmynnade i förslag till lönekomensation för jordbrukskonsulenter (inberäknat husdjurskonsulenter) och mejerikonsulenter, vilka förslag återfinnas beträffande jordbrukskonsulenterna å sid. 183—184 och beträffande mejerikonsulenterna å sid. 220—221 i 1936 års statsverksproposition, nionde huvudtiteln. Lantbruksstyrelsens förslag går ut på en lönekomensation till ifrågavarande konsulenter på 800 kronor till envar konsulent, varigenom minimigrundlönen skulle höjas till 5,000 kronor per år.

Lantbruksstyrelsens förslag till lönekomensation blev enhälligt tillstyrkt av hushållningssällskapens ombud, som, bland annat, framhöllo: »Grundlönen för jordbrukskonsulenter är för låg. En jämförelse med motsvarande skogsvårdstjänstemän visar, att dessa äro avsevärt högre avlönade. Då därtill kommer, att jordbrukskonsulenternas inkomster blivit beskurna genom nyligen genomförda ändrade bestämmelser i resereglementet, vilja ombuden, med remissaktens återställande, i underdånighet uttala sin anslutning till lantbruksstyrelsens förslag i ärendet.»

Statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet har emellertid ej upptagit lantbruksstyrelsens förslag till lönekomensation i årets statsverksproposition utan anser, att därmed bör anstå i avbidan på en allmän reglering av den till hushållningssällskapen knutna konsulentverksamheten eller, beträffande mejerikonsulenterna, behandlas samtidigt med frågan om lönevillkoren för motsvarande konsulentbefattningar på andra områden.

Då jordbrukskonsulenternas fasta löneförmåner av statsmakterna från början tillmättes knappt med hänsyn till den beräknade möjligheten till överskott på dem tillerkända reseersättningar, men dessa möjligheter genom det skärpta besparingsreglementets ikraftträdande frantagits dem, och då den av statsrådet i utsikt ställda allmänna regleringen av den till hushållningssällskapen knutna konsulentverksamheten väl ej kan resultera i bättre avlöningsförmåner för jordbrukskonsulenterna förrän tidigast 1938, skulle de under 1936 och 1937 eller till dess lönereglering kan varda genomförd komma i ett mycket svårt läge, om ej någon provisorisk lönekomensation tillerkändes dem i ersättning för den genom besparingsreglementet uteslutna möjligheten till överskott på resorna.

Under återopande av vad ovan anförts få vi härmed hemställa,

dels att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att den av statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet i utsikt ställda utredningen angående en allmän reglering av den till hushållningssällskapen knutna konsulentverksamheten måtte snarast möjligt igångsättas, varvid, ifråga om lönernas utmätande, bör beaktas, att jordbruks- och mejerikonsulenternas löneförmåner komma i paritet med föreståndares för lantmannaskola med längre kurs, samt att utredningen bör så bedrivas, att förslag till lönereglering kan föreläggas senast till 1938 års riksdag,

dels att i avvaktan på denna utredning riksdagen ville anvisa 60,000 kronor att i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag (sid. 183—184 och 220—221, nionde huvudtiteln) användas till provisorisk lönekomensation till jordbrukskonsulenter och mejerikonsulenter med 800 kronor till envar konsulent.

Stockholm den 20 januari 1936.

Carl Bengtsson.

Axel Mannerskantz.

Gunnar Sanne.

